

Số: 48 /BC-STNMT

Điện Biên, ngày 26 tháng 3 năm 2019

BÁO CÁO
TÌNH HÌNH QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG KHAI THÁC, SỬ DỤNG VÀNG
TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH ĐIỆN BIÊN

Kính gửi: Tổng cục Địa chất và Khoáng sản Việt Nam

Thực hiện Văn bản số 402/ĐCKS-KSMB ngày 22 tháng 02 năm 2019 của Tổng cục Địa chất và Khoáng sản Việt Nam về việc báo cáo hoạt động thăm dò, khai thác vàng. Sau khi xem xét, Sở Tài nguyên và Môi trường báo cáo tình hình quản lý hoạt động khai thác, sử dụng vàng trên địa bàn tỉnh Điện Biên như sau:

I. Khái quát về tiềm năng khoáng sản

1. Tổng quan về điều tra, đánh giá tài nguyên vàng

Điện Biên là tỉnh miền núi Tây Bắc nằm trong khu vực có cấu trúc địa chất phức tạp. Theo số liệu điều tra đánh giá của Cục Địa chất Khoáng sản Việt Nam, Điện Biên là tỉnh có tiềm năng, triển vọng về tài nguyên khoáng sản. Kết quả của công tác điều tra tài nguyên khoáng sản hiện tại đã ghi nhận trên địa bàn tỉnh có khoảng 20 loại khoáng sản, gồm các loại khoáng sản rắn và một số nguồn nước nóng, nước khoáng, cụ thể: Khoáng sản nhiên liệu có than đá; kim loại gồm có: sắt, chì kẽm, đồng, vàng, nhôm và antimon; khoáng chất công nghiệp gồm có: alit, barit, kaolin, pyrit, quartzit, talc; nước nóng-nước khoáng; Đặc biệt trên địa bàn tỉnh Điện Biên có tiềm năng rất lớn đối với khoáng sản vật liệu xây dựng gồm có: đá ốp lát, đá vôi trắng, đá vôi, sét xi măng, sét gạch ngói, cát cuội sỏi và đá xây dựng thông thường.

Theo kết quả điều tra, trên địa bàn tỉnh Điện Biên có 16 điểm quặng vàng gốc và sa khoáng, trong đó điểm quặng Púng Dắt thuộc khu vực cấm hoạt động khoáng sản; các điểm quặng vàng còn lại phù hợp với hoạt động khoáng sản với quy mô nhỏ. Hiện nay có 01 điểm quặng Phì Nhừ đã tiến hành thăm dò đánh giá với trữ lượng 192,5 kg vàng và 809,1 kg bạc.

2. Những đóng góp của hoạt động khai thác, sử dụng vàng

Thực hiện chỉ đạo của Thủ tướng Chính phủ (văn bản số 405/VPCP-CN); UBND tỉnh Điện Biên đã ban hành Quyết định số 98/QĐ-UBND ngày 23/01/2008, về việc cấp giấy phép khai thác khoáng sản vàng tại điểm mỏ Bản Háng Trọ, xã Phì

Như, huyện Điện Biên Đông cho Công ty cổ phần Molybden Việt Nam, với diện tích khai thác là 20,0ha; thời hạn khai thác 05 năm (từ tháng 01/2008 đến tháng 01/2013); Công suất khai thác là 14.000 tấn quặng nguyên khai/năm; Sản phẩm sau chế biến vàng kim loại có hàm lượng 99,9% là 350 kg vàng/năm.

Sau khi được Ủy ban nhân dân tỉnh cấp phép khai thác quặng vàng tại điểm mỏ nêu trên, Công ty cổ phần Molybden Việt Nam đã tiến hành thực hiện các thủ tục, công việc sau: Thành lập Chi nhánh Công ty cổ phần Molybden Việt Nam tại tỉnh Điện Biên (*đến tháng 5/2008, Công ty chính thức đi vào hoạt động xây dựng cơ bản mỏ vàng bản Háng Trọ, xã Phì Nhừ, huyện Điện Biên Đông, đến tháng 6/2008 bắt đầu khai thác vàng kiểu hầm lò*); Tiến hành thực hiện các thủ tục thuê đất và đền bù giải phóng mặt bằng (*Với tổng diện tích xin thuê đất là 37,0ha, trong đó: diện tích khai thác 20,0ha; diện tích khu phụ trợ là 10,5ha; diện tích mở đường lên mỏ là 5,5ha; diện tích hồ chứa nước là 1,0ha*); Đã thông báo hồ sơ giám đốc điều hành mỏ; Nộp thiết kế cơ sở đã được Sở Công thương thẩm định; Đã thực hiện ký quỹ tổng số tiền là 250.000.000 đồng tại Quỹ Bảo vệ môi trường Việt Nam và tại Quỹ Bảo vệ môi trường tỉnh Điện Biên là 215.100.000 đồng; Thực hiện đóng góp, hỗ trợ 3,5 tỷ đồng cho ngân sách địa phương (theo Điều 3 của Quyết định số 98/QĐ-UBND ngày 23/01/2008); Ủng hộ 300 triệu đồng xây dựng 02 Nhà văn hoá; Đầu tư mở khoảng 3km đường giao thông lên khu vực khai thác; Đã đầu tư xây bể chứa nước sạch và dùng ống dẫn nước về cho bà con nhân dân 02 bản Cò Dề và Háng Trọ với tổng số tiền là 98 triệu đồng. Xây dựng 01 nhà trụ sở Công an xã với số tiền: 300 triệu đồng. Ủng hộ công trình xây tường rào nhà bán trú dân nuôi trên địa bàn xã với số tiền là: 300 triệu đồng.

Kết quả: Sau 05 năm triển khai khai thác khoáng sản Vàng tại điểm mỏ nêu trên, Công ty cổ phần Molybden Việt Nam đã thực hiện khai thác được 4.499 tấn quặng nguyên khai, thu hồi được 71,9kg Vàng 99,9% và thu hồi được 130kg bạc (với tổng Doanh thu bán vàng: 62.324.000.000 đồng; Doanh thu bán bạc: 1.336.000.000 đồng); Thực hiện nộp ngân sách nhà nước thông qua các loại thuế theo quy định tổng cộng số tiền là 12.696.540.724 đồng. Trong đó: Các khoản thu nộp ngân sách huyện: 3.448.716.485 đồng; thu nộp ngân sách tỉnh (xử lý vi phạm và truy thu thuế qua công tác thanh tra thuế): 9.247.824.239 đồng.

II. Công tác quản lý nhà nước

1. Công tác lập, phê duyệt quy hoạch khoáng sản vàng

Thực hiện Luật khoáng sản và các văn bản pháp lý có liên quan, Ủy ban nhân dân tỉnh Điện Biên đã phê duyệt Quy hoạch thăm dò, khai thác, chế biến và sử dụng khoáng sản trên địa bàn tỉnh Điện Biên đến giai đoạn đến năm 2015, có xét đến năm 2020 tại Quyết định số 1053/QĐ-UBND ngày 31 tháng 8 năm 2010.

2. Công tác bảo vệ khoáng sản chưa khai thác

Thường xuyên, tăng cường công tác tuyên truyền phổ biến giáo dục pháp luật về khoáng sản để tạo sự chuyển biến cơ bản về mặt nhận thức và hành động đối với công tác bảo vệ khoáng sản chưa khai thác trong nhân dân. Đồng thời, tiếp tục duy trì phản ánh hoạt động khai thác khoáng sản trái phép thông qua phương tiện thông tin đại chúng nhằm tăng cường vai trò của các phương tiện thông tin đại chúng trong công tác bảo vệ tài nguyên khoáng sản chưa khai thác.

UBND tỉnh Điện Biên đã ban hành quy chế quản lý hoạt động khoáng sản trên địa bàn tỉnh tại Quyết định số 08/2017/QĐ-UBND ngày 10/4/2017 và Văn bản chỉ đạo số 2166/UBND-TN ngày 19/6/2014 về việc tăng cường công tác quản lý nhà nước đối với hoạt động thăm dò, khai thác, vận chuyển và tiêu thụ cát, sỏi lòng sông, suối trên địa bàn tỉnh. Trong đó, quy định rõ trách nhiệm của UBND các huyện, thị xã, thành phố và UBND các xã, phường, thị trấn, đặc biệt là người đứng đầu chính quyền các cấp trong việc bảo vệ khoáng sản chưa khai thác tại địa phương. Cụ thể:

+ Chủ tịch UBND cấp huyện chịu trách nhiệm trước Chủ tịch UBND tỉnh nếu để xảy ra hoạt động khai thác khoáng sản trái phép.

+ Kiểm điểm làm rõ trách nhiệm và xử lý nghiêm đối với Chủ tịch UBND cấp xã và tổ chức, cá nhân thuộc quyền quản lý không hoàn thành nhiệm vụ được giao để xảy ra hoạt động khoáng sản trái phép kéo dài.

+ Nếu để xảy ra hoạt động khoáng sản trái phép thành điểm nóng, tập trung đông người, ảnh hưởng xấu đến môi trường, mất an ninh trật tự xã hội, gây bức xúc trong nhân dân thì Chủ tịch UBND cấp huyện nơi để xảy ra hoạt động khoáng sản trái phép phải kiểm điểm làm rõ trách nhiệm trước Chủ tịch UBND tỉnh.

Sau khi Công ty cổ phần công nghiệp Molybden giải thể/chấm dứt tồn tại, UBND tỉnh Điện Biên đã thu hồi giấy phép khai thác khoáng sản vàng và ban hành văn bản số 1448/UBND-KTN ngày 26/5/2017 chỉ đạo các Sở, ngành có liên quan về việc xử lý đóng cửa mỏ, cải tạo phục hồi môi trường, bảo vệ khoáng sản chưa khai thác; ngăn chặn tình trạng vi phạm pháp luật về khoáng sản, đất đai, bảo vệ an ninh trật tự khu vực mỏ vàng bản Háng Trọ, xã Phi Nhù, huyện Điện Biên Đông.

3. Hoạt động thăm dò, khai thác và sử dụng vàng

Ngày 25/7/2013 Bộ Tài nguyên và Môi trường đã ban hành Quyết định số 1236/QĐ-BTNMT về việc phê duyệt kết quả khoan định các khu vực có khoáng sản phân tán, nhỏ lẻ - Đợt I năm 2013, theo đó tỉnh Điện Biên có 01 điểm mỏ nằm trong khu vực khoáng sản phân tán, nhỏ lẻ, đó là điểm mỏ vàng bản Háng Trọ, xã Phi Nhù, huyện Điện Biên Đông.

Ngày 12/8/2013 UBND tỉnh đã ban hành Quyết định số 563/QĐ-UBND về việc cấp gia hạn cấp gia hạn giấy phép khai thác khoáng sản vàng tại điểm mỏ bản

Háng Trọ, xã Phì Nhừ, huyện Điện Biên Đông, với thời hạn khai thác là 15 năm; Trữ lượng khai thác: 18.965 tấn quặng nguyên khai; Công suất khai thác: 1.264 tấn quặng nguyên khai/năm (tương đương 10,83kg vàng/năm). Theo đó tại Điều 2 của Quyết định quy định về trách nhiệm của Công ty cổ phần công nghiệp Molybden tỉnh Điện Biên, ngoài việc thực hiện trách nhiệm của tổ chức, cá nhân khai thác khoáng sản theo quy định của pháp luật hiện hành, Công ty còn phải thực hiện việc: Hỗ trợ, đóng góp nguồn lực tài chính đối với địa phương (huyện Điện Biên Đông), với mức đóng góp là 500 triệu đồng/năm, thời gian thực hiện 15 năm; Ưu tiên sử dụng lao động địa phương vào làm việc tại Công ty.

Ngày 14 tháng 3 năm 2014 Tổng cục Địa chất và Khoáng sản – Bộ Tài nguyên và Môi trường đã có công văn số 507/ĐCKS-KS về việc rà soát thủ tục cấp phép hoạt động khoáng sản khu vực điểm mỏ vàng bản Háng Trọ, xã Phì Nhừ, huyện Điện Biên Đông, tỉnh Điện Biên. Nội dung công văn có nêu “Việc cấp giấy phép khai thác mỏ vàng Háng Trọ có đủ cơ sở pháp lý”; Thời hạn không quá 30 năm, được xác định phù hợp với dự án đầu tư khai thác mỏ trên cơ sở trữ lượng cấp phép và sản lượng khai thác. Tuy nhiên cần phải có kết quả thăm dò, phê duyệt trữ lượng để đảm bảo tính pháp lý của trữ lượng cấp phép.

Thực hiện văn bản số 507/ĐCKS-KS ngày 14/3/2014 của Tổng cục Địa chất và Khoáng sản – Bộ Tài nguyên và Môi trường về việc rà soát thủ tục cấp phép hoạt động khoáng sản khu vực Điểm mỏ vàng bản Háng Trọ, xã Phì Nhừ, huyện Điện Biên Đông, tỉnh Điện Biên; Tháng 3/2015 công ty đã tiến hành thủ tục xin thăm dò và thuê Liên đoàn địa chất Quốc tế Intergeo thuộc Tổng cục địa chất thực hiện công tác thăm dò, đánh giá trữ lượng.

Ngày 12/3/2015, UBND tỉnh Điện Biên ban hành Giấy phép số 05/GP-UBND về việc cấp giấy phép thăm dò khoáng sản quặng vàng gốc bản Háng Trọ, xã Phì Nhừ, huyện Điện Biên Đông, tỉnh Điện Biên. Diện tích khu vực thăm dò 20ha. Thời hạn thăm dò 08 tháng kể từ ngày ký giấy phép.

Ngày 16/9/2015, UBND tỉnh ban hành Quyết định số 862/QĐ-UBND về việc phê duyệt trữ lượng trong “*Báo cáo kết quả thăm dò khoáng sản quặng vàng gốc bản Háng Trọ, xã Phì Nhừ, huyện Điện Biên Đông, tỉnh Điện Biên*”. (Trữ lượng tính đến tháng 7 năm 2015); Tổng trữ lượng cấp 122 là 192,5kg vàng; Tổng tài nguyên cấp 333 là 22,9kg vàng. Với khoáng sản đi kèm là quặng bạc tổng trữ lượng cấp 122 là 809,1kg và tổng tài nguyên cấp 333 là 171,5kg.

Đến ngày 15/12/2016, Sở Tài nguyên và Môi trường nhận được Thông báo số *1907/16* của phòng Đăng ký kinh doanh - Sở Kế hoạch và đầu tư tỉnh Điện Biên về việc doanh nghiệp *giải thể/chấm dứt tồn tại* đối với Công ty cổ phần công nghiệp Molybden tỉnh Điện Biên. Trên cơ sở Quyết định số 18/2016/QĐ-MOLIBDEN ngày

18/10/2016 của Công ty cổ phần công nghiệp Molybden tỉnh Điện Biên về giải thể công ty; theo quy định tại điểm d, khoản 2, Điều 58, Luật Khoáng sản, kể từ ngày 15/12/2016 Quyết định số 563/QĐ-UBND ngày 12/8/2013 của Ủy ban nhân dân tỉnh về việc gia hạn giấy phép khai thác khoáng sản vàng tại điểm mỏ bản Háng Trọ, xã Phi Nhù, huyện Điện Biên Đông cho Công ty cổ phần công nghiệp Molybden tỉnh Điện Biên chấm dứt hiệu lực. Hiện nay, Sở Tài nguyên và Môi trường đã lập dự toán đóng cửa mỏ vàng trình UBND tỉnh phê duyệt.

III. Tồn tại bất cập và đề xuất kiến nghị

1. Tồn tại bất cập

a) Theo quy định Luật Doanh nghiệp quy định khi giải thể doanh nghiệp chỉ có các nội dung liên quan đến việc xử lý nợ của doanh nghiệp với các tổ chức cá nhân; trong khi khai thác khoáng sản là lĩnh vực đầu tư có điều kiện với các nội dung đặc thù liên quan đến khoáng sản, môi trường chưa quy định chặt chẽ.

b) Theo quy định điểm d, khoản 2, khoản 3 Điều 58 Luật khoáng sản quy định: Giấy phép khai thác khoáng sản chấm dứt hiệu lực khi Tổ chức, cá nhân khai thác khoáng sản giải thể hoặc phá sản. Trong thời hạn 06 tháng, kể từ ngày Giấy phép khai thác khoáng sản chấm dứt hiệu lực tổ chức, cá nhân khai thác khoáng sản phải thực hiện các nghĩa vụ có liên quan đến việc đóng cửa mỏ, cải tạo, phục hồi môi trường và đất đai theo quy định của Luật khoáng sản và các quy định khác của pháp luật có liên quan.

Như vậy khi Tổ chức, cá nhân khai thác khoáng sản giải thể sẽ không có tư cách pháp nhân, nên không thể tổ chức thực việc đóng cửa mỏ, cải tạo, phục hồi môi trường và đất đai theo quy định của Luật khoáng sản.

c) Mặt khác theo quy định tại khoản 6, Điều 8, Nghị định số 19/2015/NĐ-CP ngày 14 tháng 02 năm 2015 của Chính phủ quy định chi tiết thi hành một số điều của Luật Bảo vệ môi trường quy định: Trường hợp, tổ chức, cá nhân khai thác khoáng sản đã ký quỹ nhưng giải thể hoặc phá sản và chưa thực hiện cải tạo, phục hồi môi trường theo đúng phương án hoặc phương án bổ sung được phê duyệt thì cơ quan có thẩm quyền phê duyệt phương án hoặc phương án bổ sung có trách nhiệm sử dụng số tiền đã ký quỹ bao gồm cả tiền lãi để thực hiện cải tạo, phục hồi môi trường theo quy định của pháp luật.

Trên thực tế số tiền ký quỹ chỉ để giải quyết được các nội dung theo phương án cải tạo, phục hồi môi trường theo đơn giá, định mức đã được UBND huyện phê duyệt chưa đáp ứng đủ việc giải quyết thực hiện cải tạo, phục hồi môi trường theo thời điểm.

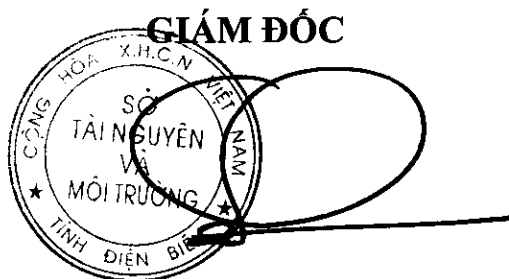
2. Kiến nghị:

- Sửa đổi Luật khoáng sản, Luật Doanh nghiệp sao cho đảm bảo trách nhiệm thực hiện cải tạo, phục hồi môi trường hoàn thành, nghiệm thu trước khi cho phép doanh nghiệp khai thác khoáng sản thực hiện giải thể, phá sản.

- Đối với tiền ký quỹ theo Nghị định số 19/2015/NĐ-CP ngày 14 tháng 02 năm 2015 của Chính phủ quy định chi tiết thi hành một số điều của Luật Bảo vệ môi trường đề nghị tăng mức ký cao hơn đảm bảo cho phép đủ kinh phí thực tế để thực hiện theo dự toán thiết kế tại thời điểm triển khai thực hiện.

Nơi nhận:

- Như kính gửi;
- UBND tỉnh (bc);
- Lãnh đạo Sở;
- Lưu VT; KS.

GIÁM ĐỐC

Bùi Châu Tuấn